

Воленко К. В., студентка
Лазебна Н. В., канд. філол. наук, доц.
Запорізький національний технічний університет

ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВА КОМПЕТЕНЦІЯ
ПЕРЕКЛАДАЧА У ДОСЛІДЖЕННІ АНГЛОМОВНИХ
ТЕРМІНІВ-ТЕЛЕСКОПІЗМІВ ІНТЕРНЕТ ГАЛУЗІ

Інформаційно-пошукова компетенція перекладача (англ. *information mining competence of translator*) – це невід’ємна складова професії. Вона передбачає не тільки здатність працювати з різними носіями інформації, базами даних і знань, електронними словниками та іншими онлайн ресурсами для розв’язання лінгвістичних завдань, але також володіння перекладачем стандартними методиками пошуку, аналізом та обробкою матеріалу дослідження тощо.

Такий вид компетенції грає ключову роль при роботі з відносно новими словами, які ще не зафіксовані у словниках та можуть створювати певні труднощі при перекладі. Одним з видів таких слів є телескопійні одиниці (бленди, контамінації), які утворюються внаслідок мовної економії та/або прояву експресивності, притаманні Інтернет сфері. *Телескопізми* – це нові слова, що виникають в результаті схрещення двох різних слів або виразів, близьких за звучанням, побудовою або значенням. Для досягнення адекватності перекладу, перекладачу слід проаналізувати структуру та семантику телескопізму, його стилістичні та прагматичні особливості. Виконання такого ряду завдань стає можливим за допомогою баз фіксації новотворів, на кшталт *Tagg*, *Computerhope*, *Wordspy* та ін., які пропонують користувачам дізнатися про етимологію слова, його опис та приклади вживання у контекстах.

Процес пошуку матеріалу дослідження (тобто телескопізмів) також полегшується за допомогою баз новотворів. Наприклад, у базі *Wordspy* він відбувається наступним чином: перекладач заходить на відповідний сайт, обирає функцію «пошук за категорією», отримує список галузей знань з підкатегоріями та знаходить усі новоутворення за вибраною галуззю. У базі *Computerhope* пошук матеріалу пропонується або за алфавітом, або за ключовим словом.

При роботі з телескопійними одиницями галузі Інтернету розглядалися наступні джерела: *computerhope.com*, *tagg.org*, *pc.net*, *wordspy.com*, серед яких найбільш ефективним виявився останній, оскільки він має найширшу словникову базу новоутворень та надає найповнішу інформацію щодо них. За допомогою нього, наприклад, було виявлено складові компоненти телескопійної одиниці *spamdexing* (*spam + indexing*) та вживання у контексті: *There's also "spamdexing," which involves repeatedly using certain keywords – registered trademarks, brand names or famous names – in one's Web page.* За аналогією було встановлено значення телескопізму *wikiality* шляхом дослідження його структури (*Wikipedia + reality*) та прикладів вживання: *"Wikiality," from populist Online encyclopedia, Wikipedia, means reality as determined by majority vote (as when scientists voted to stop treating Pluto as a planet).*

Таким чином, вміння збирати необхідну інформацію, ефективно користуватися інформаційними ресурсами та оцінювати надійність інформаційних джерел є обов'язковою умовою для виконання якісної роботи сучасним перекладачем.